

ئه‌حمه‌د به‌داخ

په‌یوه‌ندییێن راسته‌وه‌خو دێ هه‌موو کێشه‌یان چاره‌که‌ن

په‌یامی په‌ری ئێک بێ ڕۆژنامه‌یا ئه‌فرۆ هه‌ژمار ٢٣٣ی بالێ من راکێشا خو کو وه‌زیری ژ ده‌رفه‌یا تورکیا هه‌یژا عه‌لی باباجان گوته‌یه (مه‌ په‌یوه‌ندییێن نه‌ راسته‌و خو دگه‌ل به‌رپرسیێن کوردان دا هه‌نه‌). ئه‌فا هاتیه‌ راگه‌هاندن په‌یامه‌کێ دل خوشکه‌ره و ژ مێژه‌ وه‌ره‌ چاهه‌ری بوین ئه‌ف چهنده‌ بێته‌ گوته‌ن و راگه‌هاندن، چونکی هه‌بوونا په‌یوه‌ندیان بێدقیه‌یه‌که‌ فه‌ره‌ بو هه‌ردو گه‌ل و وه‌لاتیێن هه‌فسنور (تورکیا و هه‌رێما کوردستانی) هه‌روه‌سا یا گرنکه‌ ژێ به‌رده‌وام هه‌ول بێته‌ دان په‌یوه‌ندییێن دو قوڵی و ل سه‌ر هه‌می ناستا په‌ره‌ پێ بێته‌ دان و بێته‌ ناسایی و خوشکر.

لێ، ل قێره‌ چهند پرسیار ده‌یتنه‌ پێش: ئه‌ری گه‌ل ژبو به‌رژه‌وه‌ندا هه‌ردولا باشت نه‌دبو ئه‌گه‌ر په‌یوه‌ندییێن تورکیا و کوردان راسته‌وه‌خوین؟ کێ رێگه‌ کو ناهه‌لیت ئه‌ف په‌یوه‌ندیه‌ هه‌بن؟ بێ گومان په‌یوه‌ندییێن دوستانه‌یه‌تی و راسته‌وه‌خو بێن تورکیا دگه‌ل هه‌رێما کوردستانی بو هه‌ردولا و هه‌موو ده‌قه‌ری گه‌له‌ک یا ب مفا بیت و ژلایێ سیاسی و ئابووری و ئه‌منی و جفاکی شه‌ دێ پتر ره‌وشا ده‌قه‌را مه‌ به‌ره‌ف ئارامیێن و گه‌شه‌ کرنی و پێشقه‌ چوونی شه‌ چیت و ئه‌ف کاودانیێن خو و سه‌قامگیر دێ پتر باوه‌ریێن چیکه‌ن و ل سه‌ر فی بنه‌مای ل داهاتی ژێ پێنگاڤیێن باشت بو پاشه‌روێ دێ ئێنه‌ هاڤیێن.

سیاسه‌تا هه‌رێما کوردستانی ل هه‌مه‌به‌ر ده‌وله‌تییێن جیران و ب تایه‌یه‌تی تورکیا یا رون و ئاشکه‌راهه‌ و به‌رده‌وام هه‌ول بێن دا بێن په‌یوه‌ندییێن ناسایی و دوستانه‌یه‌تی دگه‌ل دا هه‌بن، دواړی پراکتیکی ژێ دا دقان ١٧ سالین بووری دا ژ ژبێ قه‌واری سیاسی بێ هه‌رێما کوردستانی، به‌رده‌وام ریزل سه‌روه‌ریا ئاخا فان وه‌لاتان گرتیه‌ و ب چ ره‌نگان مایه‌تیکرن دکاروباریێن وان بێن ناڤخووی دا نه‌کریه‌، هه‌روه‌سا چ گرت بو نه‌چیکرینه‌ و به‌رژه‌وه‌ندییێن وان بێن ئابووری پاراستینه‌.

بێگومان ملله‌تی کورد و حکومه‌تا کوردستانی پتر هه‌ژ ژ زمانی نه‌رم و دیالوگی دکه‌ن، ژبلی کو ئه‌ف چهنده‌ ئه‌فرۆ زمان وئاوایی فی سه‌رده‌می به‌ ژبو چاره‌سه‌رکنا کێشه‌یان، دگه‌ل فی چهندی ژیدا یا دیاره‌ کو ب درێژاهیا دیروکی چ جارن ملله‌تی کورد نه‌چویه‌ بن باړی زوړی. هه‌موو لا ژێ دقیت باش بزانی کو ئه‌وا ب زمانی خوش و نه‌رم و دیالوگی دێ ژ کوردان ئێنه‌ ستاندن ب ریکتی توند و تیرتی و گفاشتنا شه‌ری نایته‌ ستاندن؟

رودان و پێشهاهات ئه‌فرۆ ژ هه‌ر ده‌مه‌کێ دی پتر وئ دسه‌لمیێن کو دقیت تورکیا پێداچونه‌کی ب سیاسه‌تا خودا بکه‌ت ل عیراقتی، بێگومان یا بێدقیه‌ تورکیا پێکه‌تا عیراقتی ژلایێ نه‌ته‌وه‌یی و مه‌زه‌به‌یی شه‌ ل به‌رچاڤ بگرن و دقیت بزانی کا دناڤ فان پێکه‌تان دا دوستیێن وان ل عیراقتا تازه‌ دا کینه‌؟ به‌رژه‌وه‌ندییێن وان ل کیری نه‌ و چه‌وا دێ هه‌ینه‌ پاراستن؟ نه‌یا به‌رزه‌یه‌ کو به‌هرا پتر وه‌لاتیێن عیراقتی شیعه‌نه‌ و تا راده‌کێ زوړ ئیرانی کارتیکن ل سه‌ر وان هه‌یه‌، عه‌ره‌بێن سونه‌ ژێ ب وه‌لاتیێن خه‌لیجی و سه‌عودی و مسر و ئوردن شه‌ دگرتداینه‌.

تورکمان ژێ تا راده‌یه‌کێ زوړ که‌تینه‌ بن کارتیکنیێن مه‌زه‌به‌یی و بێن دابه‌ش بوین دناڤه‌را سونه‌یان و شیعیان دا، ل قێره‌ بنتی ل هه‌رێما کوردستانی دمیینیت کو خودانا بریارا خو یا سه‌ریه‌خو دوی ژ هه‌مو ئه‌نجدا بێن ئه‌قلیمی و یا دگه‌ل وئ چهندی دا کو ب رهنکه‌کێ دیموکراتی و شارستانی و سه‌رده‌میانه‌ و ل سه‌ر بنه‌مای ریزگرتن و پاراستنا به‌رژه‌وه‌ندییێن هه‌فشیسک تیکه‌لییێن خو دگه‌ل ده‌وله‌تییێن هه‌ریم و دنیایی دا چیکه‌ت.

ب من وه‌ره‌ بو ئه‌فرۆ باشتیێن و ب نێزیکتریێن دوست و هه‌فکار بو تورکیا ل عیراقتی دێ هه‌رێما کوردستانی بیت، چ پێ نه‌قیت خالیێن هاوه‌ش ژێ هه‌نه‌ کو تورکیا و هه‌رێما کوردستانی بگه‌هینته‌ ئێک و ئه‌گه‌ر لایێ تورکی بزانی سه‌رده‌ریه‌کا واقعی دگه‌ل هه‌رێما کوردستانی دا بکه‌ن و مه‌رجا ب سه‌ردا نه‌سه‌پییێن و دیالوکه‌کا شارستانی و دیموکراتی ل سه‌ر خو بێی هه‌لچون دگه‌ل دا بکه‌ن ئه‌نجامیێن ئه‌ری دێ هه‌بن، ب من وه‌ره‌ چیکرنا په‌یوه‌ندی دگه‌ل هه‌رێما کوردستانی دا، تورکیا دێ قازانجه‌کا مه‌زن که‌ت و ئه‌ف چهنده‌ دێ دبه‌رژه‌وه‌ند و خیرا هه‌مو لایه‌کی دا بت ل فی ده‌قه‌ری.